

DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-569-3-22>

DISCREPANCY BETWEEN NET FINANCIAL RESULT AND NET CASH FLOW OF AN ENTERPRISE

РОЗБІЖНІСТЬ МІЖ ЧИСТИМ ФІНАНСОВИМ РЕЗУЛЬТАТОМ І ЧИСТИМ ГРОШОВИМ ПОТОКОМ ПІДПРИЄМСТВА

В сучасних умовах при оцінці фінансової звітності компанії можна побачити, що показники чистого фінансового результату та чистого руху коштів відрізняються за своєю величиною. На сьогодні формування чистого фінансового результату підприємства та чистого грошового потоку відбувається за різними принципами та супроводжується виникненням розбіжностей між цими показниками.

Чистий фінансовий результат підприємства виникає у вигляді прибутку або збитку. При цьому прибуток – це сума, на яку доходи перевищують пов’язані з ними витрати, а збиток – це перевищення суми витрат над сумою доходу, для отримання якого були здійснені ці витрати [1].

Позитивний фінансовий результат – прибуток – є метою, заради якої працює або, принаймні, повинне працювати підприємство [2].

Поряд із отриманням доходів, понесенням витрат виникає рух грошових коштів (грошей) – це надходження і вибуття грошей та їх еквівалентів [1].

Тобто рух грошових коштів – це є реальні грошові потоки підприємства і чистий грошовий потік визначається як різниця між надходженням і витрачанням грошей та їх еквівалентів.

До основних причин виникнення розбіжностей між чистим фінансовим результатом підприємства та чистим грошовим потоком слід віднести:

1) принцип нарахування, згідно з яким доходи і витрати відображаються в бухгалтерському обліку та фінансовій звітності в

момент їх виникнення незалежно від часу надходження або сплати грошових коштів (грошей) [1];

2) виникнення дебіторської заборгованості від покупців, що приводить до зміщення строків оплати грошей за продукцію (товари, роботи, послуги);

3) виникнення кредиторської заборгованості перед постачальниками, що зумовлює подовження строків оплати понесених витрат;

4) отримання і видача авансів, які зумовлюють притоки і відтоки грошових коштів, проте не відносяться до доходів чи витрат;

5) нарахування амортизації, яка є витратою, що не супроводжується видатком грошових коштів;

6) вкладення коштів у запаси, здійснення капітальних інвестицій, що спричиняє відтік грошових коштів у поточному періоді, але у витрати буде включатися в наступні звітні періоди;

7) надходження грошових коштів, які не відносяться до доходів, наприклад, банківський кредит;

8) витрачання грошей, які не належать до витрат, наприклад, погашення основної суми боргу за кредитом, виплата дивідендів;

9) доходи, які не супроводжуються притоком грошей та їх еквівалентів, зокрема дохід від безоплатно одержаних активів;

10) існування доходів та витрат майбутніх періодів;

11) створення забезпечень, які збільшують витрати підприємства, однак не передбачають видатку грошових коштів;

12) порушення синхронності отримання і витрачання коштів тощо.

Прибуток не завжди адекватно відображає реальний фінансовий стан підприємства, ефективність його господарської діяльності [3, с. 91].

Тому доцільно виділити такі наслідки розбіжностей між чистим прибутком (збитком) і чистим грошовим потоком підприємства:

1) втрата платоспроможності – наявність чистого прибутку у фінансовій звітності не означає достатнього притоку грошей та їх еквівалентів і, як наслідок, знижує можливості підприємства щодо своєчасного розрахунку за своїми поточними борговими зобов'язаннями;

2) погіршення кредитоспроможності – високі прибутки не гарантують стабільних перспектив підприємства у відносинах з кредиторами, оскільки погашення кредитних зобов'язань може бути

забезпечене лише за рахунок своєчасного надходження реальних грошей;

3) необґрунтовані оцінки ефективності інвестиційних проєктів, оскільки фактичні грошові потоки можуть надходити у менших обсягах, ніж очікувані прибутки за проєктом;

4) втрата належної платіжної дисципліни та підвищення ризику настання банкрутства, зниження довіри з боку контрагентів компанії.

Таким чином, існування розбіжності між чистим фінансовим результатом та чистим грошовим потоком компанії є проблемою, яка потребує систематичного вирішення. До головних шляхів зменшення цієї розбіжності слід віднести:

- налагодження своєчасного погашення дебіторської заборгованості підприємства, активний контроль за ефективністю його кредитної політики;

- забезпечення регулярного планування грошових потоків з подальшим аналізом виконання фінансових планів та детальною оцінкою причин відхилення показників;

- здійснення аналізу прибутковості потенційних контрагентів одночасно з оцінкою формування їх грошових потоків.

Література:

1. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» : затв. наказом М-ва фінансів України від 07 лют. 2013 р. № 73. *Офіційний портал Верховної ради України* : веб-сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text> (дата звернення: 05.06.2025).

2. Колісник О. П., Томша А. О. Особливості формування та розподіл прибутку підприємства. *Економіка та суспільство*. 2021. № 25. Електронне фахове видання. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/242> (дата звернення: 05.06.2025).

3. Кошельок Г. В. Взаємозв'язок прибутку, грошового потоку та оборотного капіталу підприємства. *Економічний аналіз: зб. наук. праць*. Тернопіль : Видавничо-поліграфічний центр Тернопільського національного економічного університету «Економічна думка», 2016. Том 25. № 2. С. 86–92.